

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 174/12
V Lucemburku dne 19. prosince 2012

Rozsudek ve věci C-364/11
El Karem El Kott a další v. Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal

Palestinci, jenž byl nucen opustit oblast působení agentury UNRWA nebo nemůže nadále přijímat podporu této organizace, může být přiznáno postavení uprchlíka, aniž by byl povinen prokázat, že má obavy před pronásledováním

Jestliže taková osoba dobrovolně opustila oblast působení agentury UNRWA, nelze jí přiznat postavení uprchlíka, aniž by byla povinna prokázat, že má obavy před pronásledováním

Organizace spojených národů založila Agenturu Organizace spojených národů pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků („UNRWA“), aby poskytovala pomoc a podporu vysídleným Palestincům nacházejícím se v Libanonu, Sýrii, Jordánsku, západním břehu Jordánu a v pásmu Gazy. Služby agentury UNRWA jsou v zásadě přístupné Palestincům a jejich potomkům žijícím na těchto územích, jestliže ztratili svůj domov i prostředky k obživě z důvodu konfliktů, které v této oblasti nastaly.

Ženevská úmluva¹ definuje pojem „uprchlík“ tak, že se vztahuje zejména na kteroukoli osobu, jež „má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů“. Definuje také okolnosti, za nichž může být osoba uznána za uprchlíka. V rámci Evropské unie jsou povinnosti vyplývající z úmluvy převzaty do směrnice 2004/83².

Směrnice s odkazem na Ženevskou úmluvu stanoví, že osoby, které v současné době požívají ochrany nebo podpory od jiných orgánů nebo odborných organizací Organizace spojených národů než vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky, jako je agentura UNRWA, jsou vyloučeny z postavení uprchlíka. Jestliže však podobná ochrana nebo podpora není z jakýchkoli důvodů dále udělována osobám, o jejichž postavení není ještě definitivně rozhodnuto, tyto osoby se budou moci *ipso facto* dovolat ochrany směrnice.

Několik osob bez státní příslušnosti palestinského původu muselo opustit uprchlické tábory agentury UNRWA nacházející se v Libanonu po zničení jejich domů při střetech ozbrojených skupin nebo poté, co jim bylo vyhrožováno smrtí. Následně se vydaly do Maďarska, kde požádaly o přiznání postavení uprchlíka. Ačkoli maďarské orgány zamítly jejich žádosti o azyl, umožnily jim v Maďarsku zůstat.

Palestinští žadatelé, kteří si přejí získat postavení uprchlíka, se obrátili na Fővárosi Bíróság (soud v Budapešti, Maďarsko), který se Soudního dvora táže, zda za těchto okolností musí být tyto osoby automaticky uznávány za uprchlíky na území Unie.

*Svým dnešním rozsudkem Soudní dvůr připomíná, že osoby, které v současné době požívají podpory ze strany agentury UNRWA, nelze uznat za uprchlíky. Kromě toho **pouhá nepřítomnost nebo dobrovolný odchod těchto osob z oblasti působení agentury UNRWA nepostačují k ukončení režimu vyloučení z postavení uprchlíka.***

¹ Ženevská úmluva o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951.

² Směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (Úř. věst. L 304, s. 12.; Zvl. vyd. 19/07, s. 96).

Soudní dvůr zadruhé upřesňuje případy, kdy lze usoudit, že podpora ze strany agentury UNWRA není dále udělována, v důsledku čehož se palestínští žadatelé o azyl mohou *ipso facto* dovolat postavení uprchlíka přiznaného směrnicí. Podpora ze strany agentury UNRWA není dále udělována **nejen v případě zrušení této agentury, ale rovněž tehdy, když jí je znemožněno plnit svůj úkol**. Stejně tak **ukončení podpory může vyplynout z okolností, které jsou nezávislé na vůli dotyčné osoby a nutí ji opustit oblast působení agentury UNRWA**. Tento výklad je v souladu s cílem zajistit kontinuitu ochrany uprchlíků z Palestiny prostřednictvím účinné podpory nebo ochrany.

V tomto ohledu **musí být na palestinského uprchlíka nahlíženo tak, že je nucen opustit oblast působení agentury UNRWA, nachází-li se v osobním stavu závažné nejistoty a není-li tento orgán schopen mu v této oblasti zajistit životní podmínky odpovídající úkolu, kterým byl pověřen**.

Zatřetí Soudní dvůr odpovídá, že když není podpora poskytovaná agenturou UNRWA nadále poskytována, mohou se osoby, které tuto ochrany ztratily, *ipso facto* dovolat ochrany udělené směrnicí. Proto **se právo vyplývající ze skutečnosti, že podpora ze strany agentury UNRWA není dále udělována a že důvod pro vyloučení skončil, nemůže omezit na pouhou možnost dotyčných osob žádat o postavení uprchlíka**.

Konečně Soudní dvůr zdůrazňuje, že skutečnost, že se tyto osoby mohou *ipso facto* dovolat ochrany směrnic, **neznamená bezpodmínečné právo**, aby jim bylo přiznáno postavení uprchlíka. Ačkoliv nemusí nezbytně prokazovat, že mají obavy z pronásledování, musí však jako v projednávané věci předložit žádost o přiznání postavení uprchlíka, která musí být přezkoumána příslušnými orgány. V rámci tohoto přezkumu tyto orgány musí ověřit nejen to, že žadatel skutečně využil podpory poskytnuté UNRWA a že tato podpora není dále udělována, ale rovněž, že se na tohoto žadatele nevztahuje žádný z důvodů pro vyloučení stanovených směrnicí. Tyto důvody vylučují z postavení uprchlíka zejména osoby, které se dopustily zločinu proti míru, válečného zločinu nebo zločinu proti lidskosti, vážného nepolitického zločinu, jakož i osoby, jež jsou vinny činy, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106